

BESLUT
2013-12-19 Ärendenr:
NV-08512-13

Beslut om licensjakt efter varg 2014

Beslut

Naturvårdsverket beslutar om licensjakt efter varg i Dalarnas, Värmlands och Örebro län enligt nedan.

Hur många djur får fällas och var får de fällas?

Dalarnas län

Antal revir: Ett

Antal djur: Högst sex vargar

Möjliga revir: Aamäck och Äppelbo

Värmlands län

Antal revir: Två

Antal djur: Högst tolv vargar

Möjliga revir: Värnäs, Medskogen, Trång, Brattfors och Acksjön

Örebro län

Antal revir: Två

Antal djur: Högst tolv vargar

Möjliga revir: Kindla, Villingsberg och Hedbyn

Om det framkommer att ett revir som utpekats som jaktområde av länsstyrelsen innehåller ett högre antal individer än som får fällas enligt detta beslut uppmanas länsstyrelsen att kontakta Naturvårdsverket. Naturvårdsverket har då möjlighet att fatta beslut om omfördelning mellan länen av antalet individer som får fällas.

Länsstyrelsen ska innan jaktstart utse jaktområdet utifrån ovanstående revir så att ett av dessa revir i Dalarnas län och två av dessa revir i Värmlands respektive Örebro län omfattas av jakten. Kartor över de utsedda jaktområdena ska läggas ut på respektive länsstyrelses hemsida.

Spårning

Naturvårdsverket beslutar att vissa motorfordon får användas under särskilda förutsättningar för att söka efter vargspår. Se villkor 4.

Jaktledare

Naturvårdsverket beslutar att ansvarig jaktledare ska anmäla sig till jaktkortsregistret. Se villkor 6.

Hur fälld varg ska hanteras

Naturvårdsverket beslutar att kroppen från fälld varg ska tillfalla staten genom Statens veterinärmedicinska anstalt (SVA). Skinnen tillfaller jakträttshavaren under vissa förutsättningar. Se villkor 14 och 15.

Kungörelsedelgivning

Naturvårdsverket beslutar att delgivning av detta beslut ska ske genom kungörelsedelgivning. Beslutet fattas med stöd av 49 § delgivningslagen (2010:1932). Beslutet finns under överklagandetiden tillgängligt hos Naturvårdsverket på Valhallavägen 195 i Stockholm.

Verkställighet

Naturvårdsverket beslutar med stöd av 59 § jaktförordningen (1987:905) att detta beslut ska gälla utan hinder av att beslutet överklagas. Hur beslutet kan överklagas, se bilaga 5.

Villkor för genomförandet av jakten

För att säkerställa att jakten bedrivs selektivt och under strängt kontrollerade förhållanden beslutar Naturvårdsverket att nedan angivna villkor ska gälla för genomförandet av jakt enligt detta beslut. Den som deltar i jakten är skyldig att följa villkoren. Jakt som bedrivs mot givna villkor sker utan stöd i beslutet och i strid med fredningsbestämmelserna i 3 § jaktlagen (1987:259). Straffbestämmelser för jaktbrott och grovt jaktbrott finns i 43 och 44 §§ jaktlagen.

1. Vilka djur som får fällas

Jakten ska inriktas mot hela revir. Om möjligt ska hela reviret tömmas. Ungdjur ska i möjligaste mån fällas före föräldradjur.

Om en genetiskt viktig varg¹ uppehåller sig i jaktområden som omfattas av detta beslut ska länsstyrelsen omedelbart avlysa jakten i berörda jaktområden. Länsstyrelsen ska snarast underrätta Naturvårdsverket om åtgärden.

¹ Definieras i detta beslut som en invandrad varg eller första generationens avkomma till sådan varg (så kallad F1:a)

2. Jakttid

Jakt får bedrivas från och med den 1 februari 2014 till och med den 15 februari 2014 eller till dess länsstyrelsen avlyser jakten.

3. Avlysning

Avlysning ska ske då det totala antalet djur fällts eller påskjutits² inom ett län i enlighet med detta beslut. Länsstyrelsen ansvarar för att avlysa jakten och informera berörda om detta snarast möjligt.

4. Söka efter spår

Sökning efter vargspår med hjälp av motorfordon får utföras mellan den 31 januari och 15 februari 2014 längs med väg i syfte att fastställa djurens ungefärliga vistelseplats. Sökning får endast ske från motorfordon som färdas på väg som återfinns på Lantmäteriets terrängkarta i skala 1:50 000. Terrängmotorfordon (t.ex. snöskoter) får inte användas. Sökning efter vargspår får utföras utan att jaktledaren behöver anmälas till länsstyrelsen först.

5. Krav på jaktledare

En ansvarig jaktledare ska utses inför varje jakttillfälle. Jaktledaren ska vara anmäld till länsstyrelsen minst 24 timmar innan jakten får påbörjas. Se bilaga 1.

6. Krav på registrering av jaktledare

Den som är jaktledare under licensjakten ska registrera sig i Naturvårdsverkets jaktkortsregister. Registrering för licensjakten görs genom att logga in på Min Sida via www.naturvardsverket.se/jaktkort, eller genom att ringa vårt talsvar 0771-18 34 11.

7. Krav på att planera och leda jakten

Jaktledaren ska planera och leda jakten på ett sätt som möjliggör att villkoren för jakten kan följas. Jaktledaren ansvarar vidare för att information från myndigheterna som är av betydelse för jaktens genomförande når jaktdeltagarna. Jaktledaren ansvarar tillsammans med skytten även för att eventuella eftersök genomförs.

Jaktledaren ska informera varje jaktdeltagare om riskerna för skadskjutning av varg och uppmana jaktdeltagarna att beakta riskerna/svårigheterna vid skott på långa håll. Jaktledaren ska även uppmana jaktdeltagarna att endast skjuta rena sidoskott och endast mot stillastående djur.

8. Information om återstående tilldelning

Jaktledaren ska minst en gång i timmen informera sig om hur många djur som återstår av tilldelningen i det område där jakt efter varg bedrivs, se bilaga 1. Länsstyrelsen kan ge vidare instruktioner om vilka system för information som finns tillgängliga.

² Påskjutning innebär i detta beslut att skott har avlossats mot varg med avsikt att fälla den och det inte har konstaterats att vargen fällts.

9. Otillåtna jaktmedel

Jakten får inte bedrivas med hjälp av åtel. En åtel definieras i detta beslut som material som iordningställts i syfte att locka till sig vilt. Vid jakten får det heller inte användas elektroniska anordningar som artificiellt återger ljud. Jakten får inte bedrivas med fångstredskap.

10. Anmälan av fälld varg

Snarast efter det att en varg fällts eller påskjutits ska jaktledaren avbryta jakten och utan dröjsmål och senast inom en timme från det att vargen fällts eller påskjutits anmäla detta till länsstyrelsen, se bilaga 1.

Vid anmälan ska jaktledaren ange följande uppgifter som antecknas av länsstyrelsen:

- jaktledarens namn, adress och telefonnummer,
- när djuret fällts eller påskjutits (datum och klockslag),
- var djuret fällts eller påskjutits (inom vilket jaktområde och plats som går att återfinna på karta 1:50 000), och
- djurets kön.

Länsstyrelsens besiktningsman ska kontakta ansvarig jaktledare angående tidpunkt och plats för besiktning av fällt djur.

11. När jakten får återupptas

Efter det att varg fällts eller påskjutits får ytterligare jakt efter varg inte bedrivas inom det område som jaktledaren ansvarar för. Eftersök av skadad varg får dock genomföras. Länsstyrelsen ska efter genomförd besiktning besluta om jakten får återupptas.

12. Eftersök och dokumentation av påskjuten varg

Vid ett eventuellt eftersök ska jaktledaren redovisa hur eftersöket har genomförts till länsstyrelsens besiktningsman. Länsstyrelsens besiktningsman ska besöka skottplatsen och tillsammans med jaktledaren och skytten genomföra en fältkontroll samt följa upp vad som skett efter skott. Besiktningsmannen och jaktledaren ska dokumentera vidtagna åtgärder i blanketten *Påskjuten varg – platsundersökning och eftersök*, bilaga 4. Om en varg påskjutits och inte återfunnits ska länsstyrelsen samla in material (blod, hår, spillning etc.) från den påskjutna vargen. Materialet ska sedan skickas till SVA tillsammans med ovanstående blankett.

Länsstyrelsen ska därefter besluta om den påskjutna vargen ska avräknas. Påskjuten varg ska avräknas såvida det inte har påvisats genom fältkontrollen att vargen är oskadad.

13. Besiktning av fälld varg

Jaktledaren är ansvarig för att fälld varg, skottplats och fallplats kan besiktigas snarast efter överenskommelse med länsstyrelsens besiktningsman.

Besiktningsmannen ska ha tillträde att besiktiga skottplats och fallplats. Skytten ska finnas tillgänglig för att uppvisa skottplats och fallplats för besiktningsman.

Länsstyrelsen ska besiktiga fälld djur inom 24 timmar från den tidpunkt vargen fälldes. Vidare ska besiktningsmannen märka vargskinn med transponder (mikrochip). Besiktningsmannen ska tillsammans med skytten fylla i blankett *Registrering av fälld varg* (bilaga 2). Besiktningsmannen ska även fylla i blanketten *Besiktning, provtagning och märkning av fälld varg* (bilaga 3).

14. Hantering av skinn från fälld varg

Skinnet från fälld varg tillfaller jakträttsinnehavaren. Vargen får inte flås innan besiktningsmannen har besiktigt kroppen och tagit alla mått. Vargen ska flås i enlighet med instruktion från SVA vilken tillhandahålls av besiktningsmannen.

Del av skinn som är eller kan misstänkas vara angripet av skabb ska lämnas till länsstyrelsens besiktningsman. Besiktningsmannen ska skicka skinnet tillsammans med kroppen till SVA³.

Skinn från fälld varg tillfaller endast jakträttshavaren under förutsättning att samtliga villkor i detta beslut följs. I annat fall tillfaller skinnet staten.

15. Hantering av kropp från fälld varg

I samband med besiktningen ska flådd kropp överlämnas till länsstyrelsens besiktningsman. Kroppen får inte tas ur innan besiktningsmannen har besiktigt kroppen och tagit alla mått. Genom besiktningsmannens försorg lämnas flådd kropp till SVA. Den flådda kroppen ska vara komplett, dvs. alla tår (exklusive klor), alla svanskotor, kraniet samt (för hanar) testiklar och penisben ska medfölja kroppen. Vid besiktningen ska besiktningsmannen också ta ett referensprov (hudprov med hår, ca 1x10 cm) samt ser till att referensprovet sänds till SVA. Referensprov kan lämnas tillsammans med djurkroppen till SVA. Kroppen ska skickas in tillsammans med blanketterna *Registrering av fälld varg* (bilaga 2), *Besiktning, provtagning och märkning av fälld varg* (bilaga 3) och i förekommande fall *Påskjuten varg – platsundersökning och eftersök* (bilaga 4).

Om den fällda vargen inte flås i samband med besiktningen är det ägaren till skinnet som ansvarar för att den flådda kroppen kommer till SVA inom fem arbetsdagar från det att djuret fällts. Flådd kropp ska om möjligt inte frysas och inte heller tas ur. Kontakta snarast SVA för överenskommelse om förvaring och frakt. Frågor om hantering och transport av kropp till SVA besvaras av Arne Söderberg (070-222 27 66) och Jessica Åsbrink (0730-97 98 14).

³ Statens Veterinärmedicinska Anstalt, Obduktionssalen, Viltsektionen, Travvägen 12A, 756 51 Uppsala

16. Återrapportering

Länsstyrelsen ska även snarast möjligt, om möjligt inom 24 timmar efter det att fällt djur besiktigats, registrera fällda djur i databasen Rovbase.

Länsstyrelsen ska skyndsamt, om möjligt inom 24 timmar efter det att fällt djur besiktigats, lägga in uppgifter om hur många djur som fällts eller anmälts påskjutna med stöd av detta beslut i Naturvårdsverkets databas för jaktbeslut på webben. Se adress nedan. Inloggningsuppgifter kan erhållas från Naturvårdsverket.

<https://ekstranett.miljodirektoratet.no/sites/naturvardsverket>

Rapport över djur som fällts eller påskjutits vid licensjakt ska fortlöpande skickas till SVA per e-post (vargjakt@sva.se). SVA uppdaterar därefter information om licensjakten på sin hemsida. SVA tillhandahåller Excelfil för denna rapportering.

Länsstyrelsen ska senast den 1 april 2014 skicka en skriftlig redogörelse till Naturvårdsverket gällande vilka erfarenheter som vunnits i samband med denna jakt.

Rekommendationer för jakten

Jaktledarens ansvar

Jaktledaren uppmanas att underlätta för besiktningsmannen efter det att en varg fällts exempelvis genom att undvika att trampa sönder vargspår vid skottplats och fallplats.

Information om återstående tilldelning

Naturvårdsverket erbjuder länsstyrelser och jaktledare i de län som omfattades av vargjakten år 2011 möjligheten att utnyttja ett SMS-system för att underlätta och effektivisera informationen om aktuell tilldelning och/eller avlysning under jakten. Avsikten med systemet är att underlätta för jaktledarna och påskynda rapporteringen i samband med jakt efter t.ex. varg för att undvika överskjutning. Jaktledarna bör innan jaktstart informera sig om denna möjlighet finns inom respektive län. Om så är fallet ger länsstyrelsen vidare instruktioner.

Även om Rov-SMS används är jaktledaren skyldig att minst en gång i timmen ha kontakt med länsstyrelsen för att få information om aktuell tilldelning i det område han/hon jagar.

Eftersökshundar

Hundar som används vid löshunds jakt efter andra viltslag bör inte användas vid eftersök av varg.

Observationer av vargpar eller vargflockar

Jaktledarna ombeds att rapportera observationer av vargpar eller flockar till respektive länsstyrelse. Vidare ombeds jägare som har GPS-positioner för observationer av vargspår eller varg att lämna dessa uppgifter till länsstyrelsen. Rapportering kan ske per telefon, helst samma dag eller första vardag efter observation. Detta kan ge mycket värdefull information om revirens utbredning som underlättar vidare inventering av varg. Inventering är en mycket viktig grundsten i förvaltningen av varg.

Upplysningar om vissa bestämmelser för jaktens genomförande

Söka efter spår

Den som söker efter spår från motorfordon får inte skjuta, förfölja eller genskjuta varg från fordonet. Motorfordonet får heller inte användas för att förhindra att vargen kan undkomma eller för att avleda dess uppmärksamhet från den som jagar. Detta följer av 31 § jaktlagen. Naturvårdsverket får vid beslut om licensjakt medge undantag från bestämmelsen. Detta följer av 24 d § andra stycket jaktförordningen.

Motorfordon har samma betydelse som i 1 § lagen (2001:559) om vägtrafikdefinitioner. Naturvårdsverket påminner om att terrängkörningslagen (1975:1313) och terrängkörningsförordningen (1978:594) reglerar hur körning i terräng får ske. Naturvårdsverket vill även påminna om att det inte får finnas ammunition i vapnets patronläge eller magasin vid transport i ett motordrivet fortskaffningsmedel. Detta följer av 22 § jaktförordningen.

Vilka som får utföra jakten

Den som har jakträtt i områden som omfattas av detta beslut får bedriva jakt efter varg i området. Detta förutsätter att hans/hennes jakträtt omfattar jakt efter varg.

Anmälan av jaktledare

Enligt 49 § andra stycket jaktförordningen ska den som avser bedriva licensjakt efter varg registrera detta vid jaktkortsregistret. Naturvårdsverket kan med stöd av samma bestämmelse fatta beslut om undantag från detta krav.

Jakttid

Naturvårdsverket påminner om att varg får jagas fr.o.m. en timme före solens uppgång t.o.m. en timme efter solens nedgång. En timme efter solens nedgång får jakten endast bedrivas som vakjakt eller smygjakt. Detta följer av 9 § första stycket 3 jaktförordningen.

Krav på eftersökshund

Vidare vill Naturvårdsverket påminna om kravet på eftersökshund vid licensjakt efter varg. Detta framgår av 17 § andra stycket jaktförordningen.

Tillåtna jaktmedel

Jakt efter varg får endast bedrivas med kulvapen och ammunition som uppfyller kraven för klass 1. Detta följer av 14 och 16 §§ Naturvårdsverkets föreskrifter och allmänna råd (NFS 2002:18) om jakt och statens vilt.

Ansvar för eftersök

Den som påskjutit en varg ska fullfölja eftersök till dess att vargen återfunnits död eller anträffats skadad och avlivas, alternativt till dess att allt tyder på att vargen är oskadad. Detta följer av 28 § jaktlagen.

Hantering av fälld varg

Enligt 24 d § jaktförordningen får Naturvårdsverket i ett beslut om licensjakt bestämma hur man ska förfara med dödade djur.

Försäljning av vargskinn

Kommersiella aktiviteter som annonsering, köp, byte, försäljning eller förevisning av varg, vargskinn eller andra delar av varg, är förbjudna enligt artikel 8.1 i rådets förordning (EG) 338/97 av den 9 december 1996 om skyddet av arter av vilda djur och växter genom kontroll av handeln med dem. För vargar skjutna i enlighet med detta beslut, kan Jordbruksverket⁴ efter ansökan meddela undantag från detta förbud. Även export, import eller reexport av skinnets kräver särskilt beslut från Jordbruksverket.

Bakgrund

Samråd med länsstyrelserna

Länsstyrelserna i Dalarnas, Värmlands och Örebro län har anfört i huvudsak följande om jaktens utformning.

Länsstyrelsen i Dalarnas län

Innevarande inventeringssäsong har försenats då spårnö har saknats ända tills helt nyligen. Endast en begränsad inventering har därför kunnat genomföras. Utifrån nuvarande kunskap finns den tätaste förekomsten av vargrevir i de södra delarna av länet. Inga särskilt genetiskt viktiga vargar är i dagsläget kända i dessa revir. Bland de södra reviren finns ett par aktiva fåbodar. Det har även förekommit vissa angrepp på tamdjur i området under åren 2011, 2012 och 2013. Mot bakgrund av detta föreslår länsstyrelsen att Aamäck och Äppelbo är de mest lämpliga reviren att bedriva en eventuell licensjakt i. Länsstyrelsen föreslår även att jakttiden bestäms till 1 februari–15 februari. Detta mot bakgrund av ökad tillgång på dagsljus samt möjlighet till att inhämta ytterligare inventeringsunderlag.

⁴ Kontakt kan tas med Jordbruksverket för ytterligare information. Adress Jordbruksverket, 551 82 Jönköping, tel. 036-15 50 00

Länsstyrelsen i Värmlands län

Länsstyrelsen rekommenderar starkt att kvalitetssäkrade inventeringsresultat från 2013/2014 ligger till grund för vilka revir som eventuellt kommer att omfattas av licensjakt efter varg 2014. På grund av dåliga snöförhållanden har länsstyrelsen endast kunna genomföra en begränsad inventering. Revirens utbredning, omsättningen i reviren samt antalet individer i reviren i förhållande till förra årets inventering är därför till stor del oklar. Dock väntar länsstyrelsen på analyser av inlämnade DNA-prover vilket kan klargöra en del av dessa frågeställningar. Länsstyrelsen pekar ut följande revir; Värnäs, Medskog, Trång, Kläggen, Brattfors, Gräsmark och Acksjön. Samtliga revir har bedömts som mest lämpliga i förhållande till inavelskoefficient samt tätheten av förekomst av varg i länet. Inga revir med kända genetiskt viktiga individer har pekats ut. Länsstyrelsen har även beaktat socioekonomiska aspekter såsom skadebild, påverkan på älgförvaltningen, säterbruk samt hur länge varg varit etablerad i området.

Länsstyrelsen i Örebro län

Länsstyrelsen har gjort en samlad bedömning av vilka revir som kan vara lämpliga att bedriva jakt i utifrån genetisk status, tätheten av vargförekomst samt socioekonomiska konsekvenser. Följande faktorer har beaktats. Inavelsgraden i vargparen våren 2013, antal angränsande revir inom 10 km och antalet får- och getbesättningar inom de uppskattade vargreviren, antalet konstaterade angrepp på hund och andra tamdjur samt antal år som reviren varit etablerade. Länsstyrelsen anser därför att följande vargrevir är mest lämpliga; Kindla, Villingsberg och Hedbyn. Länsstyrelsen har dock endast en begränsad uppfattning om antalet vargar som finns i reviren. Uppgifterna baseras främst på barmarksinventeringen från i somras. Ett fåtal spårningar har gjorts under snöperioden 6–11 december 2013. Länsstyrelsen har inga aktuella DNA-svar som visar om det är samma par i reviren i dagsläget som under inventeringen 2012/2013. Länsstyrelsen bör få möjlighet att inventera aktuella revir vidare innan jakten startar. Jakttiden bör därför läggas mellan den 1 februari och den 15 februari 2014.

Skäl för Naturvårdsverkets beslut***Aktuella bestämmelser om förutsättningarna för jakt****Licensjakt*

I 23 c § jaktförordningen anges följande. Förutsättningen för att licensjakt efter björn, varg, järv och lo ska kunna tillåtas är att det inte finns någon annan lämplig lösning och att jakten inte försvårar upprätthållandet av en gynnsam bevarandestatus hos artens bestånd i dess naturliga utbredningsområde. Jakten måste dessutom vara lämplig med hänsyn till stammarnas storlek och sammansättning samt ske selektivt och under strängt kontrollerade förhållanden.

Av 23 d § jaktförordningen följer att om det finns förutsättningar enligt 23 c § och något annat inte följer av 24 a §, får Naturvårdsverket besluta om licensjakt

efter varg. Ett beslut om jakt enligt första stycket får utformas och förenas med villkor som är ändamålsenliga med hänsyn till de olägenheter som förekomsten av täta rovdjurspopulationer orsakar.

Bestämmelserna i jaktförordningen ska tolkas mot bakgrund av motsvarande bestämmelser i Rådets direktiv 92/43/EEG av den 21 maj 1992 om bevarande av livsmiljöer samt vilda djur och växter (art- och habitatdirektivet).

Enligt artikel 12.1 a) art- och habitatdirektivet ska medlemsstaterna vidta nödvändiga åtgärder för införande av ett strikt skyddssystem i det naturliga utbredningsområdet för de djurarter som finns förtecknade i bilaga 4a, med förbud mot att avsiktligt fånga eller döda exemplar av dessa arter i naturen, oavsett hur detta görs. Vargen finns uppräknad i bilaga 4a såsom en djurart av gemenskapsintresse som kräver noggrant skydd.

Av artikel 16.1.e) samma direktiv följer att förutsatt att det inte finns någon annan lämplig lösning och att undantaget inte försvårar upprätthållandet av en gynnsam bevarandestatus hos bestånden av de berörda arterna i deras naturliga utbredningsområde får en medlemsstat göra undantag från bestämmelserna i artikel 12 för att under strängt kontrollerade förhållanden selektivt och i begränsad omfattning tillåta insamling och förvaring av vissa exemplar av de arter som finns förtecknade i bilaga 4 i en begränsad mängd som fastställs av de behöriga nationella myndigheterna.

Riktlinjer för förvaltningen av stora rovdjur

Large Carnivore Initiative for Europe (LCIE) har på EU-kommissionens uppdrag tagit fram riktlinjer för förvaltning av stora rovdjur på populationsnivå⁵. Riktlinjerna antogs av EU-kommissionen sommaren 2008 och de kan enligt kommissionens bedömning ligga till grund för inriktningen av rovdjursförvaltningen inom EU. I riktlinjerna anges bl.a. följande om möjligheterna till jakt:

”From a conservation point of view there is no principle reason why large carnivore populations cannot tolerate some levels of lethal control or be managed under the same type of harvest system as wild ungulates or game birds, provided that the harvest is well managed. Proper management in this case requires effective monitoring of the population size, the setting of appropriate quotas and hunting seasons, and careful enforcement of these regulations. In other words, if properly organised, well managed harvest can potentially be sustainable.--- In summary, Article 16 provides a scope for permitting the use of lethal control, and even the maintenance of traditional hunting activities for annex IV species as long as the three conditions can be met.” (s. 25, 27)

5 Linell J., Salvatori V. & Boitani L. (2008), Guidelines for Population Level Management Plans for Large Carnivores in Europe. A Large Carnivore Initiative for Europe report prepared for the European Commission (contract 070501/2005/424162/MAR/B2).

Naturvårdsverkets bedömning

Målsättningen med jakten

Risken för olägenheter och socioekonomiska konsekvenser ökar i områden där förekomsten av varg är tät. En minskad förekomst av varg i dessa områden kan bidra till att konflikten mellan människa och varg minskar och att toleransen för varg därmed ökar.

Riksdagen beslutade den 10 december 2013 om *En hållbar rovdjurspolitik* (prop. 2012/13:191). Där uttalas att vargstammens koncentration bör minska där den är som tätast i syfte att begränsa de socioekonomiska konsekvenserna och förbättra möjligheterna att hålla tamdjur (se prop. 2012/13:191 s. 38).

Naturvårdsverket har utarbetat en nationell förvaltningsplan för varg⁶. I förvaltningsplanen anges bland annat följande. För att minska koncentrationen inom en population är en begränsad och strängt kontrollerad licensjakt den mest lämpliga åtgärden. Licensjakt kan vara en effektiv, kontrollerbar och hållbar del av en aktiv vargförvaltning. Licensjakt efter varg bör inledningsvis bedrivas under en begränsad period om tre år, med årlig utvärdering och därav följande justeringar till nästa års licensjakt. Licensjakten bör ske i begränsad omfattning.

Naturvårdsverkets beslut om licensjakt är en del i en förvaltningsstrategi som bidrar till att uppfylla riksdagens ovan fastslagna mål. Vidare bidrar beslutet till att uppfylla målsättningen i Naturvårdsverkets förvaltningsplan för varg om att minska förekomsten av varg i områden där populationen är som tätast.

För att minska tätheten av varg krävs ett uttag i den omfattning som följer av detta beslut. Naturvårdsverket bedömer att det är mest ändamålsenligt att jakten inriktas mot att tömma hela revir. Till skillnad från att jaga enskilda individer i ett större antal revir kan en jakt som inriktas mot en hel familjegrupp i ett revir medföra att föryngringar under nästkommande vår uteblir. Vidare kan den valda jakttiden också bidra till att de områden som omfattas av jakt inte återbesätts den säsongen. Vidare ska jakten i möjligaste mån bedrivas så att ungdjur faller före föräldradjur. En anledning är att årsungar utan föräldradjur kan riskera att utveckla ett oönskat beteende.

Annan lämplig lösning

Utöver licensjakt kan andra åtgärder såsom samråd, information, bidrag och ersättningar till viss del bidra till att minska konflikter mellan människa och varg. Jakt utgör dock ett nödvändigt komplement för att ytterligare minska risken för socioekonomiska konsekvenser. Detta gäller särskilt i områden med tät förekomst av varg och andra rovdjur. Licensjakt är en strategi för att uppnå målet att minska sådana tätheter. Andra åtgärder för att minska förekomsten av varg i ett område skulle kunna vara flytt eller sterilisering av varg.

⁶ Nationell förvaltningsplan för varg - Att skapa förutsättningar för adaptiv förvaltning 2012-2017.

Flytt av varg

Vargar kan förflytta sig över mycket långa sträckor under kort tid. Erfarenheter visar att det finns en stor sannolikhet för att flyttade vargar återkommer till området där de infångades. En flytt medför dessutom en hög grad av stress för det fångade och flyttade djuret som måste sövas. Enbart sövningen är en både riskabel och ingripande åtgärd för vargen. Flytt av varg är också en personalintensiv åtgärd som är förenad med mycket höga kostnader. Naturvårdsverket uppskattar att kostnaden för flytt av en varg vid ett tillfälle uppgår till cirka 500 000 kr. En flytt av det antal vargar som omfattas av detta beslut skulle därför innebära orimliga kostnader.

Sterilisering av varg

Även sterilisering av varghonor kräver först att aktuell varg sövs. Sterilisering kräver vidare god kännedom om vargen i fråga. Efter ingreppet krävs en viss läkprocess som är svår att övervaka. Det är således en väldigt personalintensiv åtgärd som även den är förenad med höga kostnader. Sterilisering är enligt Naturvårdsverkets mening inte lämplig att utföra på ett vilt djur då den utsätter djuret för onödigt lidande och utgör ett mycket stort ingrepp i djurets naturliga beteende.

Slutsatser

Ovan nämnda förvaltningsstrategier är enligt Naturvårdsverkets mening endast teoretiska alternativ till licensjakt. Alternativen är olämpliga i förhållande till såväl kostnader, tidsaspekt och personalresurser som risken för onödigt lidande. Därtill kan ifrågasättas om de ens är praktiskt möjliga att genomföra för det antal vargar som nu är i fråga. Oaktat detta kräver såväl flytt som sterilisering att vargarna i fråga först fångas. Det utgör jakt i jaktlagens mening, vilket innebär att undantagen i artikel 16.1 art- och habitatdirektivet måste tillämpas även för att genomföra dessa åtgärder.

Naturvårdsverket bedömer mot bakgrund av ovanstående att det inte finns någon annan lämplig lösning för att minska vargstammens koncentration där den är som tätast än att bedriva licensjakt efter varg.

Gynnsam bevarandestatus

I ovan nämnda proposition (a.a. s. 40) gör regeringen följande bedömning gällande vargens bevarandestatus:

”Mot bakgrund av att referensvärdena för populationsstorlek och utbredningsområde är uppnådda, av den starka populationsutvecklingen, av den förbättrade genetiken med minskad inavelsgrad och ökad genetisk variation, av den lyckade genetiska förstärkningen samt av en tillräcklig invandringstakt av vargar från Finland och Ryssland bedömer regeringen att vargen har en gynnsam bevarandestatus i Sverige.”

Den svenska vargstammen har de senaste 15 åren haft en kontinuerlig tillväxt. Under förutsättning att invandringen av reproducerande karelsk-finska vargar fortsätter i samma takt som under år 2007 till år 2012 bedöms en

populationsstorlek av minst 300 i Skandinavien (varav cirka 30 i Norge) utgöra tillräcklig grund för stammens överlevnad. Framtidsutsikterna är goda och populationen förväntas vara fortsatt livskraftig. Såsom framgår av Naturvårdsverkets nationella förvaltningsplan för varg har Naturvårdsverket därför satt referensvärdet för den svenska vargstammen till 270 individer.

Inavelsgraden i den svenska vargpopulationen har minskat under de senaste åren. Avkommor i första generationen till invandrade vargar (så kallade F1:or) har reproducerat sig sedan några år tillbaka. Den senaste inventeringen visar att det finns cirka 24–27 F1:or i Skandinavien. Den 20 februari 2013 har Naturvårdsverket också flyttat ett vargpar som invandrat från Ryssland/Finland till Tivedens nationalpark. Vargparet har etablerat sig i området och har fått 3–5 valpar. Eftersom båda vargarna i vargparet i Tiveden är invandrade är varje valp obesläktad med de skandinaviska vargarna. Valparna kan därför komma att bidra till att minska inaveln i den svenska vargstammen ytterligare.

Av den senaste rapporten om inventeringen av vargstammen i Skandinavien framgår följande. Totalt har 38 flockar och 26 revirmarkerande par registrerats. Förening har fastställts i samtliga av flockarna. Det totala antalet vargar i Sverige under vintern 2012-2013 uppskattas till ungefär 300 vargar och i gränsöverskridande revir mellan Sverige och Norge finns cirka 50 djur. De senaste 15 åren har medelvärdet för vargstammens tillväxt varit 15–16 %.

Mellan år 2011/2012 och 2012/2013 har den svenska vargstammen (inklusive gränsöverskridande revir mellan Sverige och Norge) ökat från cirka 250 djur till ungefär 350 djur. Detta motsvarar en ökning med cirka 40 %.

Mot bakgrund av ovan gör Naturvårdsverket bedömningen att den svenska vargpopulationen kan beskattas i den omfattning som följer av detta beslut utan att upprätthållandet av gynnsam bevarandestatus försvåras. Vidare har Naturvårdsverket pekat ut vilka revir som kan komma i fråga så att inget känt revir för invandrad varg eller dess avkomma berörs av licensjakten. En selektiv licensjakt efter varg kan därmed även bidra till att inavelskoefficienten minskas ytterligare, vilket främjar den skandinaviska vargstammens genetiska status.

Begränsad omfattning i förhållande till stammens storlek

Naturvårdsverket konstaterar att framtidsutsikterna för den svenska vargstammen är goda och populationen förväntas fortsatt vara livskraftig. Referensvärdet för gynnsam bevarandestatus har satts till 270 individer. Detta är en populationsnivå som inte får understigas. Naturvårdsverket har beslutat om en sammantagen beskattning om 30 individer. Ett uttag på 30 individer utgör mindre än hälften av den historiska tillväxten på i snitt 15–16 % i svenska och gränsöverskridande svensknorska revir. Under förutsättning att stammen sedan den senaste inventeringen 2012/2013 har ökat med minst den genomsnittliga tillväxten på 15 - 16 % utgör nuvarande uttag om 30 djur cirka 7 % av nuvarande vargpopulation.

Naturvårdsverket noterar att Förvaltningsrätten i Stockholm i sin dom den 2 maj 2013 (mål nr 2428-13) om den selektiva och riktade jakten 2013 uttalade att 5,9–7 % av den totala vargpopulationen var ett för högt uttag. Beslutet medgav jakt efter sammanlagt 16 vargar vilket förvaltningsrätten inte ansåg uppfylla kriterierna ”i begränsad omfattning” och ”begränsad mängd”.

Vargpopulationen har kontinuerligt visat en stark tillväxt under de senaste 15 åren. Den senaste inventeringsrapporten visade en tillväxt på över 40 procent jämfört med året innan. Populationen består sannolikt i nuläget av över 400 individer. Naturvårdsverket gör därför bedömningen att uttaget på 30 individer som följer av detta beslut fortfarande är mycket försiktigt i förhållande till referensvärdet på 270 individer. Naturvårdsverket menar att ett uttag på 30 individer 2014 därför uppfyller kriterierna ”i begränsad omfattning” och ”i begränsad mängd”.

Strängt kontrollerade former

Naturvårdsverket har beslutat att bland annat följande villkor för jaktens bedrivande ska gälla. Jaktledaren ska anmäla sig till länsstyrelsen och jaktkortsregistret. Länsstyrelsen ska också meddela jaktledaren när jakten får påbörjas. Jakten inkluderar stränga krav på skyndsam rapportering av fällda eller påskjutna djur. Vidare krävs kontinuerlig kontroll av om tilldelning återstår i det aktuella jaktområdet. Syftet är att minimera risken för överskjutning. Besiktningsmännens kontroll av varje skott respektive fällplats säkerställer att djuren fällt i enlighet med regelverket. Besiktning av fällt djur samt att den flådda djurkroppen lämnas till SVA möjliggör en noggrann kontroll av de fällda djurens DNA, kön, ålder och hälsostatus.

Mot bakgrund av ovan anser Naturvårdsverket att licensjakten uppfyller kraven på strängt kontrollerande förhållanden.

Selektiv jakt

Län som omfattas av jakt

Naturvårdsverket har utformat beslutet så att jakten inriktas på de län där koncentrationen av varg är som tätast. Enligt underlag från Viltskadecenter är förekomsten av varg i Sverige det senaste året som tätast i Värmlands och Örebro län. Historiskt sett har även Dalarna under lång tid haft en hög täthet av varg. I förarbetena (a.a.s. 38) anges att vargstammen är fortsatt koncentrerad till i första hand Värmlands och Dalarnas län. Enligt Naturvårdsverkets förvaltningsplan för varg kan en licensjakt i begränsad omfattning genomföras med start 2014. Jakten kommer bedrivas i Värmlands, Dalarnas och Örebro län. Att endast tillåta jakt i tre län är i sig en selektiv begränsning som ligger i linje dels med förvaltningsplanen, dels riksdagens mål om att minska förekomsten av varg där den är som tätast. Jakten i Värmlands län omfattar inte de gränsrevir där även norska vargar kan finnas.

Inventering

Vargpopulationen inventeras årligen för att säkerställa en kontinuerlig uppföljning av stammens utveckling och status. Inventering genomförs i huvudsak genom spårning och styrs av såväl väderförhållanden som vargens livscykel. Goda snöförhållanden är en förutsättning för en effektiv inventering. Under hösten 2013 har det endast funnits en begränsad mängd snö varför inventeringsarbetet har fördröjts.

Vargens brunst inleds från och med slutet av februari. Efter brunstens start bör jakt inte bedrivas. Vargen är ett flockdjur. En hona med ungar är beroende av att hanen bidrar med föda. Det är därför inte lämpligt att jaga varg efter brunst eftersom man då riskerar att fälla ett handjur. Detta kan medföra att en hona blir lämnad ensam att ta hand om sina ungar, vilket kan medföra att valpkullen förloras. Då inventeringen således endast kan genomföras under en begränsad period när snö väl har fallit baseras detta beslut i huvudsak på resultatet från inventeringen 2012/2013. För att det ska finnas möjlighet att planera jakten i förväg och sedan kunna genomföra den innan brunstperioden utgår detta beslut från föregående års inventering.

Naturvårdsverket vill dock understryka att länsstyrelserna kompletterar sina inventeringar efter hand och inriktar dessutom inventeringen mot de revir som omfattas av detta beslut. Naturvårdsverket har även anpassat jakttiden så att det finns möjlighet att ta hänsyn till nya inventeringsresultat. Naturvårdsverket har förenat beslutet med villkor om att länsstyrelsen ska utse jaktområden utifrån angivna revir. Vidare ska länsstyrelsen omedelbart avlysa jakten om det framkommer att en genetiskt viktig varg har etablerat sig i något av de områden som omfattas av licensjakten. På detta sätt tillgodoses länsstyrelsernas önskemål om att kunna ta hänsyn till årets inventeringsresultat i den slutliga utformningen av jakten.

I Sverige finns nu fyra kända invandrade vargar. De är de mest genetiskt värdefulla vargarna och genom tillgängligt inventeringsunderlag finns kunskap om var dessa individer befinner sig. En varg finns i Junsele, två vargar (ett par) finns i Tiveden och en varg finns i Prästskogen. Det är därmed mycket låg sannolikhet för att dessa vargar nu skulle befinna sig i de revir som är aktuella för jakt. Det är även högst osannolikt att ytterligare vargar har kommit till aktuella områden från Ryssland genom både Finland och Sverige.

Den senaste inventeringen visar i vilka revir som F1:or befinner sig. Dessa revir omfattas inte av licensjakten. Det händer dock att sammansättningen av individer i vissa revir förändras från ett år till ett annat. Andelen par som är intakta efter ett år är i genomsnitt ca 70 procent⁷ i Örebro, Dalarna och Värmlands län. Den här omsättningen skulle kunna innebära att en F1:a har etablerat sig i något av de revir som omfattas av detta beslut.

⁷ Uppgifterna är baserade på inventeringsresultat från 2007/2008 och fem år framåt.

Sannolikheten för att en F1:a skulle fällas vid licensjakten är dock mycket liten. Om en F1:a ändå skulle fällas inverkar det enligt Naturvårdsverkets bedömning inte nämnvärt på stammens genetiska status. I ett mål om skyddsjakt efter varg har Förvaltningsrätten i Stockholm den 9 september 2013 (mål nr 19968-13) inte ifrågasatt en sådan bedömning från Naturvårdsverkets sida. Enligt Naturvårdsverkets bedömning är därför risken för att en F1:a skulle fällas acceptabel.

Mot bakgrund av ovanstående gör Naturvårdsverket bedömningen att licensjakten uppfyller kraven på selektivitet.

Söka efter spår

Då vargars revir ur ett jaktligt perspektiv är mycket stora anser Naturvårdsverket att det är nödvändigt att medge undantag från jaktlagens förbud mot att använda motorfordon i samband med jakt för att möjliggöra att på befintligt vägnät söka efter vargspår.

Anmälan av jaktledare

Som framgår av villkoren ovan ska jaktledaren anmäla sig till jaktkortsregistret innan jakt efter varg får bedrivas. Naturvårdsverket gör bedömningen att kravet på anmälan av enbart jaktledaren uppfyller kraven att jakten ska genomföras under strängt kontrollerade former i tillräcklig grad.

Hantering av fälld varg

Forskningen och förvaltningen har ett behov av kunskap från obduktioner av fällda vargar och av vargdelar i vetenskapliga referenssamlingar. Naturvårdsverket har därför villkorat att den flådda djurkroppen ska tillfalla staten.

Verkställighet

Naturvårdsverket kan förordna att vissa beslut ska gälla utan hinder av att de överklagas. Det finns i detta fall ett behov av ett sådant förordnande i syfte att den aktuella jakten ska kunna genomföras. Beslutet bör fattas när så stor kunskap som möjligt av betydelse för förutsättningarna att jaga finns. Det vill säga så nära genomförandet av jakten som möjlig. Det är dock viktigt att tillgodose möjligheten att kunna överklaga beslutet innan jakten inleds. Därmed skapas en möjlighet för överprövande instans att hinna hantera ett eventuellt överklagande innan jakten inleds eller i vart fall frågan om verkställighet. Naturvårdsverket bedömer att sex veckor mellan beslut och jaktstart är den tid som bäst tillgodoser dessa olika hänsyn.

Sammanfattning

För att minska koncentrationen av varg i de områden där den är som tätast så finns ingen annan lämplig lösning än licensjakt. Den svenska vargstammen har uppnått gynnsam bevarandestatus. En selektiv och strängt kontrollerad jakt av denna omfattning äventyrar inte upprätthållandet av denna. Aktuell beskattning

är av begränsad omfattning och lämplig utifrån såväl målsättningen med jakten som stammens storlek. Beslutet är också i enlighet med LCIE:s riktlinjer om förvaltning av stora rovdjur på populationsnivå.

Naturvårdsverket beslutar därför om licensjakt efter varg i enlighet med de villkor som framgår av detta beslut.

Detta beslut har fattats av generaldirektören Maria Ågren. Vid den slutliga handläggningen av ärendet har i övrigt deltagit sektionschefen Carl Mikael Strauss, juristen Hanna Ek samt avdelningschefen Lena Callermo, den sistnämnda föredragande.

För Naturvårdsverket

Maria Ågren

Lena Callermo

Bilagor

1. Kontaktuppgifter till länsstyrelsen
2. Blankett *Registrering av fälld varg*
3. Blankett *Besiktning, provtagning och märkning av fälld varg*
4. Blankett *Påskjuten varg – platsundersökning och eftersök*
5. Hur man överklagar

Sändlista

Länsstyrelsen i Örebro län
Länsstyrelsen i Dalarnas län
Länsstyrelsen i Värmlands län

För kännedom

Övriga länsstyrelser
Jordbruksverket
Statens Veterinärmedicinska Anstalt
Polismyndigheten i Örebro län
Polismyndigheten i Dalarnas län
Polismyndigheten i Värmlands län
Naturhistoriska riksmuseet
Miljödepartementet
Landsbyggsdepartementet
Nationella rådet för rovdjursfrågor
Direktoratet for Naturforvaltning, Norge
Jord- och Skogsbruksministeriet, Finland
ArtDatabanken
Skandulv

Bilaga 1

Län	Telefonnummer Anmälan av jaktledare
Dalarna	010 - 225 0317
Värmland	Meddelas senare
Örebro	Meddelas senare

Län	Telefonnummer Information om återstående tilldelning
Dalarna	010 – 225 04 69
Värmland	010 - 224 71 60
Örebro	019 – 19 30 09

Län	Telefonnummer Rapportering av fälld eller påskjuten varg
Dalarna	010 - 225 04 69
Värmland	010 - 224 71 30
Örebro	070 - 603 98 66

Bilaga 5**HUR MAN ÖVERKLAGAR****Var ska beslutet överklagas?**

Naturvårdsverkets beslut kan överklagas hos Förvaltningsrätten i Stockholm.

Överklagandet ska dock skickas eller lämnas till Naturvårdsverket.

Adressen framgår av beslutet. Har överklagandet kommit in i rätt tid överlämnar Naturvårdsverket överklagandet och handlingarna till förvaltningsrätten.

När ska beslutet senast överklagas?

Överklagandet ska ha kommit in till Naturvårdsverket senast tre veckor från datum för kungörelsen.

Vad ska överklagandet innehålla?

Överklagandet ska vara skriftligt och det ska vara undertecknat.

I skrivelsen ska Ni ange:

Ert namn, adress, personnummer/organisationsnummer och telefonnummer,

vilket beslut som Ni överklagar t.ex. genom att ange beslutsdatum och ärendets diarienummer,

hur Ni anser att Naturvårdsverkets beslut ska ändras och varför det ska ändras samt

om det finns motparter i ärendet bör Ni ange deras namn, adress och telefonnummer